

COLOFON

de Gerechtsdeurwaarder

De Gerechtsdeurwaarder is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de Gerechtsdeurwaarder leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

Redactie

Prof. mr. Ton Jongbloed
Paul Otter (hoofdredacteur)
Mr. Karen Weisfelt (hoofdredacteur)

Redactiesecretariaat

Bureau KBvG

Fotografie

Truus van Gog
Shutterstock.com

Contactinformatie KBvG

Koninklijke Beroepsorganisatie van
Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
Tel: 070-890 35 30
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

Uitgever

Boom juridisch
Kanonstraat 4-IV
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
tel. 070-330 70 33
e-mail info@boomjuridisch.nl
website www.boomjuridisch.nl

Abonnementen

De Gerechtsdeurwaarder verschijnt vier keer per jaar. De abonnementsprijs bedraagt in 2017 € 90 (excl. btw, incl. verzendkosten) voor een plusabonnement. Met een plusabonnement ontvangt u naast toegang tot het volledige online archief en een e-mailtendering tevens de gedrukte exemplaren. Kijk op www.tijdschriften.boomjuridisch.nl voor meer informatie.

Ga naar www.boomjuridisch.nl om een abonnement af te sluiten. Hebt u vragen over de abonnementen? Neem dan contact op via tijdschriften@boomdistributiecentrum.nl of via 0522-23 75 55.

Adreswijzigingen

Boom distributiecentrum via tel. 0522-23 75 55 of tijdschriften@boomdistributiecentrum.nl. Adreswijzigingen KBvG-leden: kbvg@kbvg.nl.

Media-advies

Maarten Schuttél

Advertentiedeelname

Capital Media Services B.V.,
Staringstraat 11, 6521 AE Nijmegen
Tel. 024-360 77 10,
mail@capitalmediaservices.nl

ISSN: 1876-7524

REDACTIONEEL

Vertrouwen in de samenleving en in de rechtstaat kan allen bestaan als de samenleving weet en ervaart dat de beslissing van de rechter wordt geëerbiedigd en kan worden afgedwongen als partijen een beoogd evenwicht niet vrijwillig herstellen. Daarom is de gerechtsdeurwaarder nodig.

Met deze zinnen begint ons nieuwe beleidsplan, die de pakkende titel "Ik zal handhaven" heeft gekregen. Het beleidsplan schetst de unieke en belangrijke taak die de gerechtsdeurwaarder heeft. Zo maakt de gerechtsdeurwaarder dagelijks de vertaalslag van de juridische taal van rechterlijke uitspraken naar de tenuitvoerlegging in de praktijk. Bij de uitvoering van zijn of haar taak staat de gerechtsdeurwaarder midden in de samenleving en ziet hij of zij als geen ander wat het effect is van de beslissingen die de rechters nemen.

Rechter en gerechtsdeurwaarder hebben een bepaalde mate van wederzijdse afhankelijkheid en dan lijkt het voor de hand te liggen dat in de opleiding voor rechters aandacht wordt besteed aan het werk van de gerechtsdeurwaarder. Dat gebeurt echter nauwelijks en dat was reden voor Lucas Smits, rechter-in-opleiding (RIO), om zelf een paar dagen mee te lopen bij een deurwaarderskantoor. In deze uitgave van ons blad leest u een interview met hem, met daarin prikkelende uitspraken als "Ik realiseerde me op zeker moment dat de deurwaarder betrokken is bij het hele gerechtelijke traject, terwijl je als rechter slechts een passant bent". Gerechtsdeurwaarders voeren hun taak uit met het wetboek in de hand. En dat wetboek is op onderdelen zodanig verouderd, dat de gerechtsdeurwaarders zich geroepen voelden daarover aan de bel te trekken. Ook voor wet- en regelgeving geldt immers dat de gerechtsdeurwaarder als geen ander ziet welk effect de regelingen hebben in de praktijk. In drie stevige preadviezen werd de wetgever aangeraden actie te ondernemen. Mr. Masha Cazemier, jurist bij het KBvG Bureau, zet uiteen wat er is gebeurd met die drie preadviezen en blikkt vooruit naar wat er in het verschiet ligt.

Ook het bewijsrecht is aan herziening toe. Professor Jongbloed gaat in zijn artikel in op het recente advies van experts over de noodzaak en wenselijkheid daartoe. Gerechtsdeurwaarder Maritza Bernardt vertelt u wanneer een vernietigd bestuursrechtelijk besluit toch geëxecuteerd kan worden en in een interview met de voorzitter van het Hof van Discipline voor de advocaat, Joost van Dijk, maken we een uitstapje naar het tuchtrecht.

Nieuw in ons blad is het opinieartikel. Geert Wind, oud gerechtsdeurwaarder, geeft zijn mening over het tariefstelsel zoals dat sinds juli 2011 geldt voor het ambtswerk van gerechtsdeurwaarders. Zijn conclusie is dat de wetgever opnieuw zou moeten ingrijpen.

De interviews en artikelen in deze uitgave van de Gerechtsdeurwaarder geven u weer veel relevant nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep van gerechtsdeurwaarders en haar werkveld.

U ziet en leest: alles is in beweging, of in de woorden van Wilbert van de Donk, voorzitter van de KBvG: "Panta Rei". Er zijn nog genoeg uitdagingen en genoeg veranderingen die de beroepsgroep wil instigeren, zo luidt zijn conclusie.

Wij hebben het blad weer met plezier samengesteld en wij wensen u veel plezier met het lezen ervan.

Karen Weisfelt, directeur

DE EXECUTIE VAN EEN BESTUURSRECHTELIJK BESLUIT DAT VERNIETIGD IS

Door **mr. Maritza Bernardt**
gerechtsdeurwaarder te Rotterdam (GGN)

INLEIDING

Bij de tenuitvoerlegging van een executoriale titel volgt de gerechtsdeurwaarder de regels zoals neergelegd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). Artikel 430 Rv¹ geeft aan dat degene die gebruik wil maken van de door het executierecht gegeven dwangmiddelen dient te beschikken over een executoriale titel en dat deze titel alvorens zij tenuitvoergelegd kan worden, betekend dient te worden aan degene tegen wie de tenuitvoerlegging zich zal richten². De vraag die in deze bijdrage gesteld wordt, is of men op basis van een vernietigd besluit kan executeren. Alvorens de vraag te beantwoorden, ga ik in op de executoriale titel, de Algemene wet bestuursrecht, het incassotraject, en de bezwaar- en beroepsprocedure.

EEN EXECUTORIALE TITEL

Zoals hierboven aangegeven, dient degene die gebruik wil maken van de door het executierecht gegeven dwangmiddelen te beschikken over een executoriale titel.

De basis voor de civielrechtelijke executoriale titels is neergelegd in het eerste lid van artikel 430 Rv. In dit artikel wordt de navolgende verdeling gemaakt:

- De grossen van in Nederland gewezen vonnissen.
- De grossen van beschikkingen van de Nederlandse rechter.
- De grossen van in Nederland verleden authentieke akten.
- Andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken.³

Deze laatste categorie “andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken” omvat onder andere de executoriale titels die volgens de Algemene wet bestuursrecht kunnen worden uitgevaardigd: de dwangbevelen.

DE ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

De Algemene wet Bestuursrecht (Awb) geeft een algemene regeling betreffende betaling en invordering van geldschulden door en aan de overheid. Voorwaarde om het invorderingstraject van de Awb te volgen is dat in de betreffende bestuursrechtelijke wetten vermeld is dat de specifieke vordering ingevorderd kan worden bij dwangbevel. Het is ook altijd mogelijk om de civielrechtelijke weg te volgen en over te gaan tot dagvaarden, wat resulteert in een vonnis.⁴

Indien de bestuursrechtelijke weg gevolgd wordt en de bestuursrechtelijke weg geeft aan dat er ingevorderd kan worden bij dwangbevel is titel 4.4 van de Awb van toepassing. Schematisch wordt het navolgende traject gevolgd.

Titel 4.4

Titel 4.4, met als opschrift “bestuursrechtelijke geldschulden”, is van toepassing op geldschulden die voortvloeien uit:

- een wettelijk voorschrift dat een verplichting tot betaling uitsluitend aan of door een bestuursorgaan regelt, of
- een besluit dat vatbaar is voor bezwaar of beroep.

Een besluit wordt in artikel 1:3 Awb als volgt gedefinieerd: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling. Onder dit begrip vallen zowel beschikkingen als besluiten van algemene strekking.

Volgens artikel 4:86 Awb wordt de verplichting tot betaling van een geldsom bij beschikking vastgesteld, tenzij artikel 4:88 Awb van toepassing is, omdat in dat geval bij wettelijk voorschrift bepaald is dat een geldsom moet worden betaald. De termijn van betaling wordt ook in de beschikking opgenomen. Deze termijn is minstens 6 weken, tenzij

artikel 4:88 Awb van toepassing is, omdat in dat geval de wet de termijn van betaling aangeeft. Indien de geldschuld niet binnen de termijn wordt voldaan, is de wederpartij in verzuim en kan er een aanmaning verzonden worden om binnen een termijn van twee weken het verschuldigde te voldoen. Tevens wordt in deze aanmaning een waarschuwing gegeven dat bij niet tijdige betaling deze kan worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar uit te voeren invorderingsmaatregelen. Indien vervolgens het verschuldigde niet wordt voldaan, kan er een dwangbevel worden uitgevaardigd. Dit dwangbevel valt, zoals we hierboven hebben aangegeven, onder de categorie “andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken”. Ook dit dwangbevel dient aan het hoofd te voeren “in naam van de Koning”. Dit dwangbevel dient alvorens zij ten uitvoer gelegd kan worden, betekend te worden aan de partij tegen wie de executie zich zal richten.

BEZWAAR EN BEROEP

De bezwaarprocedure is het eerste rechtsmiddel dat een “belanghebbende” ter beschikking staat in een bestuursrechtelijke procedure. Wanneer iemand het niet eens is met een (primaire) besluit van een bestuursorgaan, kan hij of zij een bezwaarschrift indienen bij het bestuursorgaan. Dit orgaan zal dan onderzoeken of het zijn beslissing zal herzien en een “beslissing op bezwaar” geven. Indien de bezwaarprocedure is doorlopen en de bezwaarmaker is het niet eens met de beslissing op bezwaar, dan kan hij in beroep gaan bij de rechtbank.

DE Vernietiging van het Besluit

De aanleiding voor dit artikel betreft een bestuursrechtelijke procedure waarin de rechtbank in de beroepsprocedure het beroep gegrond heeft verklaard en het besluit heeft vernietigd maar de rechtsgevolgen van het besluit in stand heeft gelaten⁵. Het bestuursorgaan heeft bij het primaire besluit het recht op een uitkering op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) ten behoeve van de algemene kosten van het bestaan over een periode ingetrokken en de ten onrechte verleende bijstand teruggevorderd. Er is vervolgens bezwaar gemaakt en beroep ingesteld.

Het bestuursorgaan had het terugvorderingsbesluit gebaseerd op artikel 47 Bbz 2004. Dit artikel kan volgens de rechtbank geen grondslag opleveren voor de terugvordering. Het besluit dient daarom volgens de Rechtbank vernietigd te worden.

De rechtbank overweegt vervolgens dat, omdat er sinds 2009 wel een terugvorderingsbepaling in de Bbz 2004 is opgenomen, te weten artikel 45 Bbz 2004 het Bestuursorgaan het nieuwe terugvorderingsbesluit nu kan baseren op deze bepaling. Daarom laat de rechtbank de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand. De rechtbank kan tot dit besluit komen omdat dit zo bij wet is bepaald. Meer specifiek is dat in artikel 8:72 Awb lid 3 bepaald.

Conform het eerste lid van dat artikel heeft de rechtbank het beroep gegrond verklaard en het besluit vernietigd. De rechtbank kan het besluit geheel of gedeeltelijk vernietigen.

- 1 *Indien de bestuursrechter het beroep gegrond verklaart, vernietigt hij het bestreden besluit geheel of gedeeltelijk.*

De vernietiging van het besluit heeft in het algemeen tot gevolg, dat het besluit geacht moet worden in juridische zin nooit te hebben bestaan en dat de daaraan verbonden rechtsgevolgen met terugwerkende kracht ongedaan worden gemaakt. Vernietiging werkt dus *ex tunc*.⁶ De feitelijke gevolgen van een besluit worden uit hun aard niet door een vernietigingsbesluit geraakt.⁷ Uitsluitend de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit worden derhalve rechtstreeks door de vernietiging getroffen. Zo wordt dit ook in het tweede lid tot uitdrukking gebracht.

- 2 *De vernietiging van een besluit of een gedeelte van een besluit brengt vernietiging van de rechtsgevolgen van dat besluit of van het vernietigde gedeelte daarvan mee.*

In bovengenoemde casus heeft de rechtbank het beroep gegrond verklaard en het besluit geheel vernietigd. Dient het besluit nu opnieuw genomen te worden? Het antwoord op deze vraag luidt niet altijd bevestigend.

De bestuursrechter heeft in deze casus bepaald dat de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand blijven. Dan is het niet nodig dat er een nieuw besluit genomen wordt. De bestuursrechter kan ook bepalen dat zijn uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit of het vernietigde gedeelte daarvan.

- 3 *De bestuursrechter kan bepalen dat:*
  - a. *de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit of het vernietigde gedeelte daarvan geheel of gedeeltelijk in stand blijven, of*

- b. zijn uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit of het vernietigde gedeelte daarvan.

In het vierde lid is vervolgens opgenomen dat, indien toepassing van het derde lid niet mogelijk is, er een nieuw besluit genomen moet worden door het bestuursorgaan.

Doordat de rechtbank in het genoemde geval de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand laat, is het niet nodig dat er een nieuw besluit genomen wordt. Aan het vierde lid komt de rechter niet toe. De Memorie van Toelichting geeft aan dat de rechtbank de bevoegdheid om de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand te laten op de eerste plaats zal kunnen gebruiken op grond van proces-economische overwegingen, namelijk in de situatie dat de indiener van een beroepschrift met een vernietiging niets opschiet. In casu is dit van toepassing. De rechtbank geeft aan dat indien er een nieuw besluit op bezwaar genomen wordt, er alleen een andere grondslag vermeld zal worden. In feite schiet de indiener hier niets mee op omdat opnieuw hetzelfde besluit zal worden genomen met alleen een andere grondslag. Op de tweede plaats zal de rechter met het oog op de feitelijke gevolgen van het genomen besluit er soms toch niet aan ontkomen de rechtsgevolgen van een besluit geheel of gedeeltelijk in stand te laten.

Schematisch wordt artikel 8:72 Awb als hierboven weergegeven.

CONCLUSIE

Wanneer het besluit wordt vernietigd is het niet nodig dat het bestuursorgaan een nieuw besluit neemt indien de rechtbank de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand laat. De rechtsgevolgen in stand laten brengt mee dat het originele besluit, hoewel vernietigd, geldig blijft, evenals de aanmaning en het dwangbevel. De titel om te executeren blijft daarmee in stand.

- 1 De grossen van in Nederland gewezen vonnissen, van beschikkingen van de Nederlandse rechter en van in Nederland verleden authentieke akten alsmede van andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken kunnen in geheel Nederland worden ten uitvoer gelegd.
- 2 *Burgerlijke Rechtsvordering, Tekst en commentaar*, zesde druk, Deventer: Kluwer 2014, p. 887, onder 1.
- 3 Zie over de grote hoeveelheid executoriale titels A.W. Jongbloed, 'Executoriale titels: eenheid in verscheidenheid?' in: N.E.D. Faber e.a. (red.), *Knelpunten bij beslag en executie, serie Onderneming en recht*, deel 49, Deventer: Kluwer 2009, p. 611-640.
- 4 HR 6 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:233.
- 5 Rechtbank Rotterdam, sector Bestuursrecht, AWB 08/4832 WWB-T1, 13 oktober 2009, ongepubliceerd
- 6 zie MvT <http://pgawb.nl/pg-awb-digitaal/hoofdstuk-8/8-2-behandeling-van-het-beroep/8-2-6-uitspraak/artikel-872/>
- 7 In dit verband zij gewezen op het standaardarrest van de Hoge Raad inzake het Woerdense parochiehuis (HR 28 februari 1975, NJ 1975, nr. 423, m.nt. W.F. Prins).

Heeft u interessante en relevante praktijkcases die uitgelicht kunnen worden in het vakblad *de Gerechtsdeurwaarder*?
Mail ons via kbug@kbug.nl.